

4 Симпозиум на ЗССМ-РГ - 17 – 18 ноември 2019
Даре Џамбаз, Скопје Р. С. Македонија

4-th Symposium AFMS-RG - 17 - 18 November 2019
Dare Dzambaz, Skopje R. N. Macedonia

Антибиотици во Примарна Заштита
Одговорноста е ЗАЕДНИЧКА!

Responsibility is SHARED!
Antibiotics in Primary Care

www.zssm.org.mk/4-simpozium

Акутен риносинузит J01.0

Радмила Ристовска
Антибиотици во примарна заштита
„ОДГОВОРНОСТА Е ЗАЕДНИЧКА“
17 Ноември 2019

Акутниот ринозинузит (АРС) е честа состојба, која
влијае на 8-15% од популацијата во секое време.

**Се карактеризира со воспаление на мукозните облоги
на носните празнини и параназалните синуси.**

Ризик фактори

- Изложеност на **чад од цигари** (активна или пасивна)
- Изложеност на **загадување на воздухот**
- **Анатомски варијации**, како што се септална девијација, назални полипи или хипоплазија на синусите
- Астма или дијабетес

Поделба

- **Аутен вирусен риносинузит (АВРС)**
 - Најчесто риновируси и коронавируси
- **Поствирусен риносинузит** - резидуално воспаление на мукозата по вирусна инфекција која предизвикува постојани симптоми
- **Акутен бактериски риносинузит (АБРС)**
 - *Streptococcus pneumoniae*
 - *Haemophilus influenzae*
 - *Moraxella catharalis*
 - *Staphylococcus aureus*

30%

10%

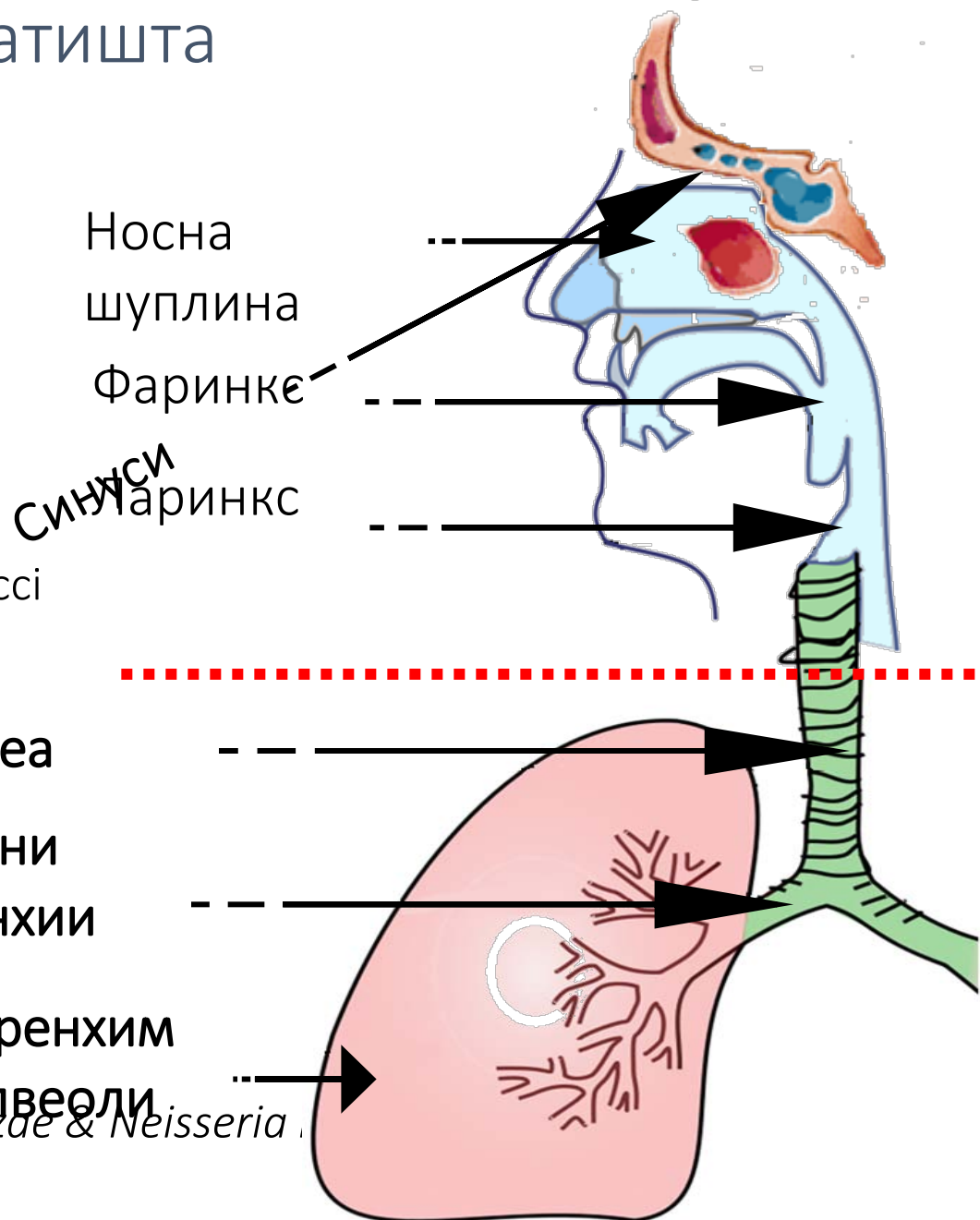
Акутен риносинузит (АРС)

- По настинка кај < 5%
- Траење 2 и 1/2 недели до 4 недели

Нормална микрофлора на респираторните патишта

- *Staphylococcus epidermidis*
- *Neisseria spp*
- *Moraxella, Corynebacterium*
- *Staphylococcus aureus*
- Streptococci & Различни Gram – cocci

Понекогаш :

S.pneumoniae, S.pyogenes, H.influenzae & Neisseria

1. Долниот респираторен тракт и синусите:

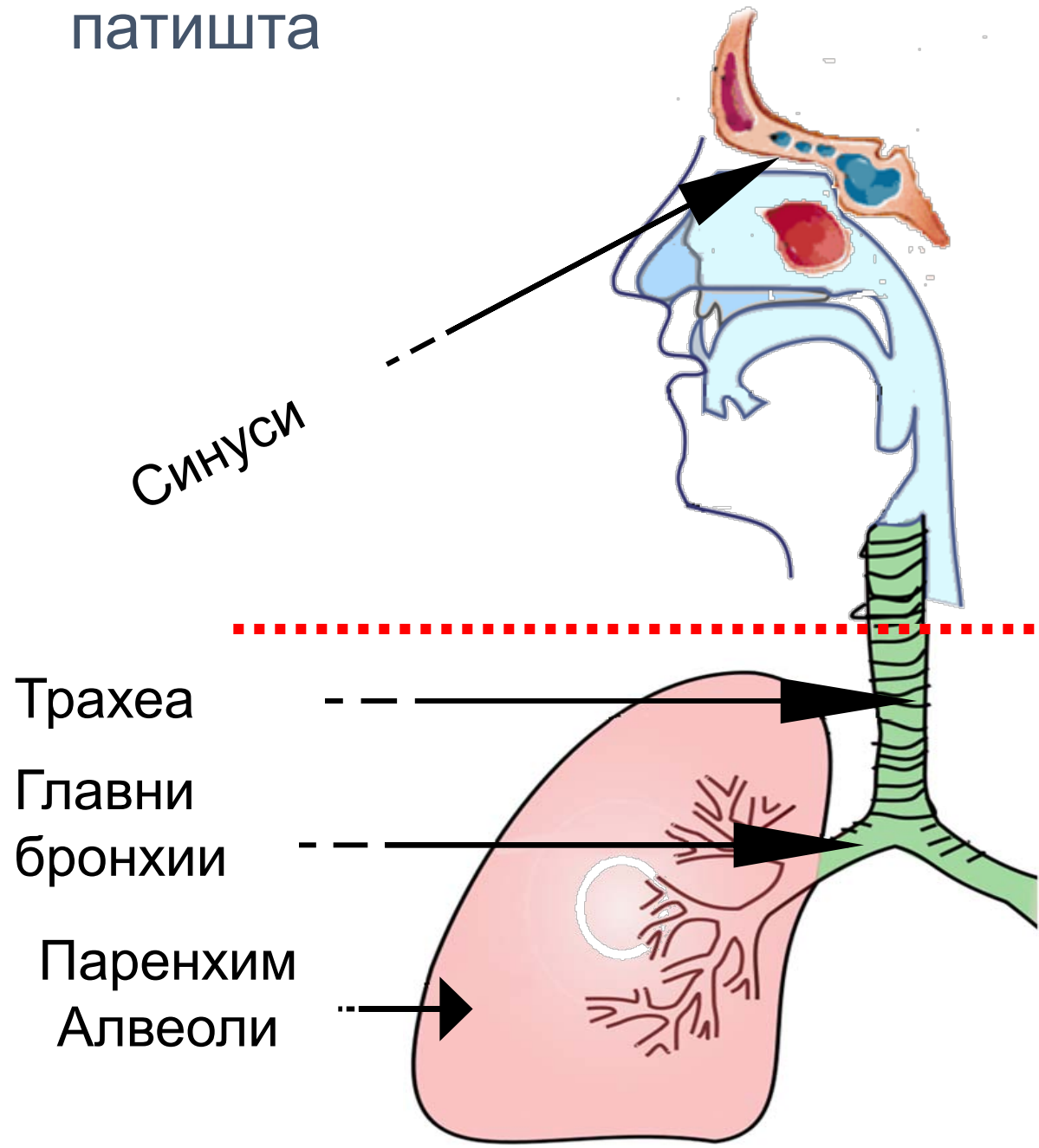
Имаат нормална микрофлора

Се стерилни

И едното и другото

Нормална микрофлора на респираторните патишта

СТЕРИЛНИ

Клинички карактеристики

- Назална опструкција
- Безбоен исцедок од носот
- Болка или притисок во лицето
- Изменето чувство за мирис

Акутен - < 12 недели (до 4 недели)

Хроничен > 12 недели

Диференцијална дијагноза

- **Вирусни инфекции на горните респираторни патишта**
- **Алергиски ринитис**
 - Историја за алергија или атопија
- **Синдроми со лицева болка**
 - Мигрена
 - Главоболки

Третман

Почетен третман

Симптоми до 5 дена (или > 5 дена, но се подобрува)

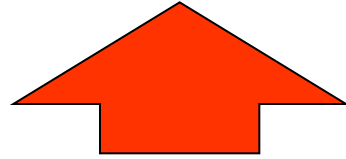
Аналгетици и назални деконгестиви

Симптоми > 10 дена или влошување по 5 дена

Интраназални кортикостероиди (ИНКС) и орални
антибиотици

Акутен бактериски синусит

Гноен исцедок од носот на преглед

- 1 главен критериум со два или повеќе помали критериуми или
2 или повеќе главни критериуми

Позитивен за

Главоболки, треска, халитоза, замор, забна болка,
кашлица, болка во увото, притисок или полност

Помали критериуми

Лицева болка, притисок, или полност
Треска (кај акутен

придружени со:

Носна опструкција или блокада
Постаназален исцедок или ринореа
Хипосмија или аносмија

Главни критериуми

Антибиотици

Возрасни и деца > од 12 години – 7 дена

Прва линија на Аб третман: Amoxicilli 500-750 2x дневно

Penicillin V1.5 милион ИЕ, 2 пати на ден

Втора линија: Amoxicillin clavulonate 750-875 мг, 2 пати на ден

Doxicycline Почетна доза 150-200мг а после 100-150мг 1x ден

Макролидни антибиотици

Симптоми на „црвено знаме“ – Аларм!!!

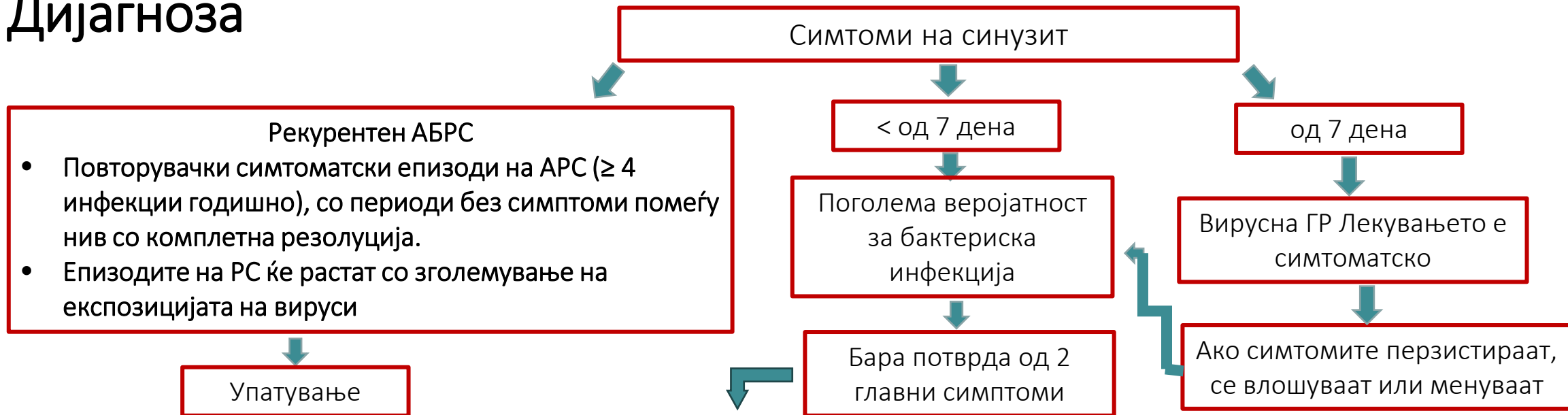
Нема подобрување после 7-14 дена од третманот или присуство на симптоми на „црвено знаме“ → Упатување!!!

- Очите
 - Периорбитален оток или еритем
 - „Изместени“ очни булбуси
 - Промени во видот
 - Офталмоплегија
- Силна еднострана главоболка, билатерална фронтална главоболка или оток на фронтална регија.
- Невролошки знаци или намалено ниво на свесност.

Компликации

- Пресептален целулит, орбитален целулит или апсцеси
- Остеомиелитис
- Интракранијални апсцеси
- Pott тумори (остеомиелит на фронталниот синус може да резултира во мек оток над отеченото ткиво на челото)
- Венска тромбоза на церебрален синус

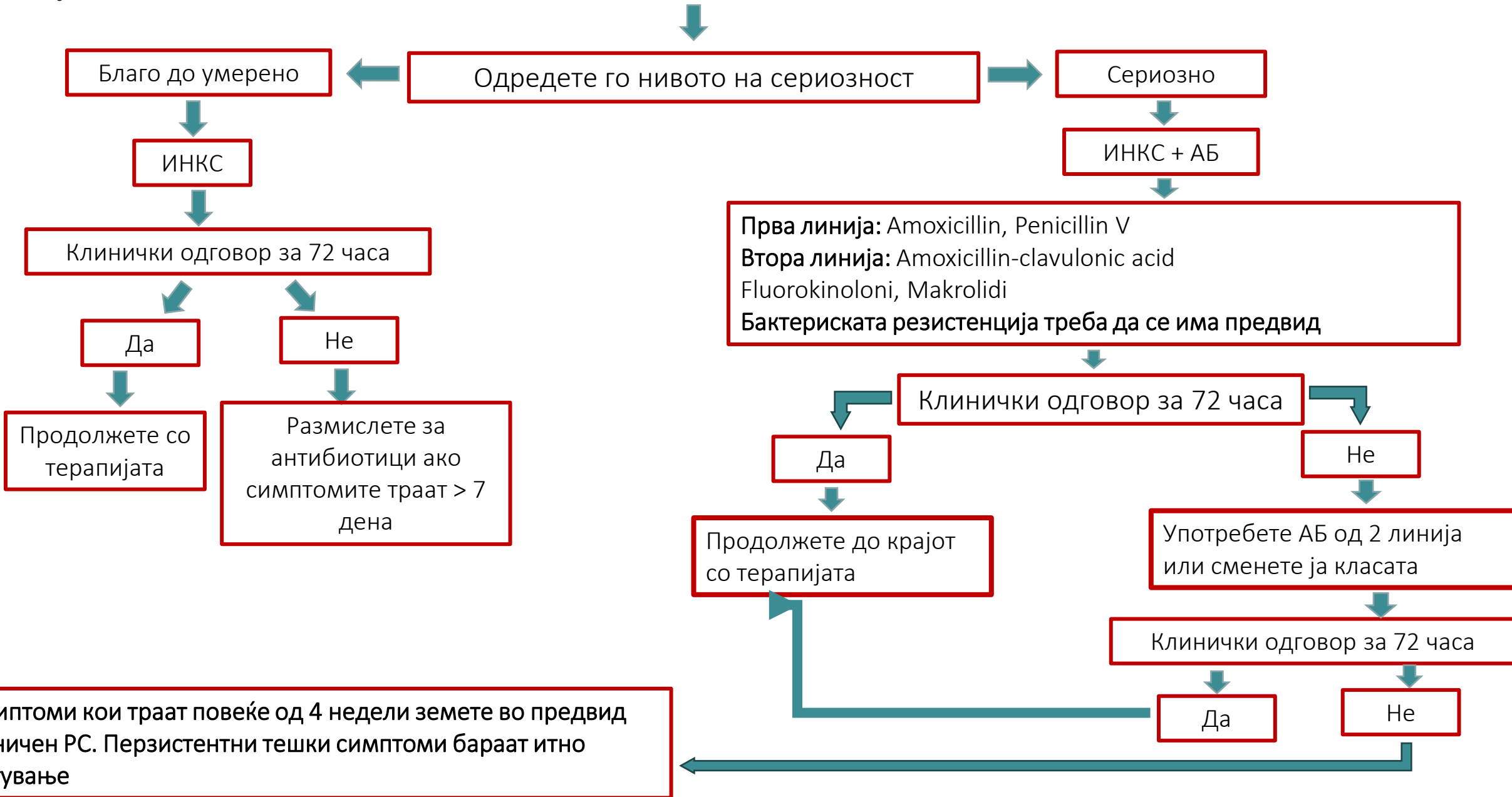
Дијагноза

Важни симптоми за АБРС: За дијагноза на АБРС, пациентот мора да има носна опструкција постаназален или гноен секрет од носот и најмалку уште 1 МОБС симптом. Размислувајте за АБРС ако состојбата на пациентот се влоши за 5-7 дена (двофазна болест) со слични симптоми, ако симптомите траат повеќе од 7 дена без подобрување или ако гнојниот секрет е присутен 3-4 дена со висока температура

Важни АБРС симптоми		Нема	Благи Повремена ограничена епизода	Умерени Постојани симптоми, но лесно се поднесуваат	Тешки/Сериозни Тешко се поднесуваат и може да влијаат на активностата или спиењето
М	Хипосмија и аносмија (М ирис)				
О	Носна О пструкција или блокада				
Б	Лицева Б олка, притисок, или полност				
С	Постаназален или гноен С екрет од носот на преглед				

Третман

Клучни точки

- АРС е воспаление на мукозата на носните ходници и параназалните синуси
- Симптомите обично траат неколку дена и вклучуваат назална обструкција, секрет од носот, лицева болка или притисо, зфаќање на осетот за мирис
- Повеќето случаи се дијагностицираат клинички и може да се лекуваат конзервативно (АБ не се рутински неопходни)
- Доколку нема подобрување по 7-14 дена по лекувањето или се присутни симптоми на аларм неопходно е упатување

**Секој од нас има одговорност
за зачувување на антибиотската
ефикасност за општо добро – ОДГОВОРНОСТА Е
ЗАЕДНИЧКА**